

МОБІЛІЗАЦІЯ. ПРАВА МОБІЛІЗОВАНИХ

Які обов'язки встановлені для громадян під час мобілізації?

Згідно з ч. 1 [ст. 22 Закону про мобілізацію](#) громадяни зобов'язані з'являтися за викликом до військових комісаріатів для постановки на військовий облік та визначення призначення на воєнний час. При цьому військовозобов'язані СБУз'являються з указаною метою за викликом Центрального управління або регіонального органу СБУ.

Під час мобілізації громадяни (крім тих, які проходять службу у військовому резерві) зобов'язані з'явитися до військових частин або на збірні пункти військкоматів у строки, зазначені в отриманих ними документах (мобілізаційних розпорядження, повістках або розпорядженнях відповідних посадовців). Резервістів на військову службу під час оголошення мобілізації призивають командири військових частин, в яких вони проходять службу у військовому резерві.

Ті громадяни, які перебувають у запасі і яких не призвали на військову службу або не залучили до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, під час мобілізації, можуть бути відповідно до закону залучені до виконання робіт, які мають оборонний характер.

Громадянам, які перебувають на військовому обліку, з моменту оголошення мобілізації заборонена зміна місця проживання без дозволу відповідної посадової особи¹¹ (ч. 6 [ст. 22 Закону про мобілізацію](#)).

Пільги для мобілізованих

Грошове забезпечення, аналогічне забезпеченню військовослужбовців за контрактом

Соціальні та правові гарантії, надані іншим військовослужбовцям

Переважне право на укладення контракту на проходження військової служби після завершення особливого періоду

Збереження місця роботи та посади, компенсація середнього заробітку на підприємстві, де вони працювали на час призову

Пенсіонерам виплата пенсій на час військової служби не припиняється

Не припиняється держреєстрація підприємницької діяльності фізосіб-підприємців

Не нараховують штрафи, пеню за невиконання

Виплата одноразової грошової допомоги при

Час перебування на військовій службі

Пільги для мобілізованих

зобов'язань (у тому числі демобілізації перед банками), а також проценти за користування кредитом^[*]

зараховують до страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, стажу держслужби

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи можлива мобілізація жінок?

Так, призов жінок на військову службу під час мобілізації передбачено за умови потреби та наявності посад, на яких можливо утримувати військовослужбовців-жінок із відповідними військово-обліковими спеціальностями. А саме – йдеться про жінок, які:

- є громадянами України;
- мають вік від 20 до 50 років;
- перебувають на військовому обліку у військових комісаріатах;
- визнані військово-лікарськими комісіями придатними для проходження військової служби за станом здоров'я;
- проходили військову службу та отримали відповідні військово-облікові спеціальності;
- не проходили військової служби, але відповідно до освіти або спеціальності отримали відповідні військово-облікові спеціальності;
- не мають права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, передбаченого [ст. 23 Закону про мобілізацію](#).

Як свідчить практика, у першу чергу мобілізують тих жінок, які самостійно виявили бажання проходити військову службу. Представниці чарівної статі, як правило, проходять військову службу на медичних посадах (санінструктор, лікар), а також у підрозділах зв'язку та логістики.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Кого не призивають на військову службу під час мобілізації?

Відповідні категорії озвучує [ст. 23 Закону про мобілізацію](#). Перш за все, йдеться про осіб, заброньованих на період мобілізації та на воєнний час за органами влади чи юрособами. Звісно ж, не вдягнуть форму ті, кого визнали за висновком військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я^[2]. Окрім того, не підлягають мобілізації:

- чоловіки, на утриманні яких перебувають п'ять і більше дітей віком до 16 років^[3];
- жінки, на утриманні яких перебувають діти віком до 16 років^[3];
- зайняті постійним доглядом за особами, що його потребують, в разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий догляд;
- народні депутати України, депутати ВР АРК;
- інші особи у передбачених законодавством випадках.

Увага, зміни!

Із 15.04.15 р. завдяки [Закону № 259](#) (коментар до нього читайте в газеті "Все про бухгалтерський облік" [№ 41 за 2015 р.](#), стор. 17) не підлягають призову на військову службу під час часткової мобілізації протягом шести місяців із дня звільнення з військової служби військовозобов'язані серед громадян, які проходили військову службу за призовом під час мобілізації та були звільнені зі служби в запас. Таких осіб у зазначений період можуть призвати на військову службу за їхньою згодою (ч. 3 [ст. 23 Закону про мобілізацію](#)).

Це обмеження не діє стосовно звільнених у запас військовослужбовців, яких зарахували на службу у військовому оперативному резерві першої черги (такий виняток діє з 06.06.15 р. відповідно до [Закону № 413](#)).

Увага, зміни!

Із 26.04.15 р. завдяки [Закону № 277 на військову службу під час мобілізації на особливий період не призиваються студенти, аспіранти та докторанти, які навчаються на денній формі](#) (ч. 2 [ст. 23 Закону про мобілізацію](#)). До указаної дати йшлося лише про студентів та аспірантів, які гризли граніт науки "на стаціонарі".

Окрім того, законодавці встановили: із військової служби звільняють військовослужбовців — студентів, аспірантів чи докторантів денної форми навчання, яких призвали на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період. Такі особи можуть продовжувати військову службу, якщо вони виявили таке бажання (п. 1 ч. 8 [ст. 26 Закону про військовий обов'язок](#)).

Увага, зміни!

Із 14.05.15 р. завдяки [Закону № 339](#) не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані жінки та чоловіки, на утриманні яких перебуває дитина-інвалід підгрупи А віком до 18 років (абз. 6 ч. 1 [ст. 23 Закону про мобілізацію](#)).

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи підлягає мобілізований звільненню з роботи?

За загальним правилом п. 3 ч. 1 [ст. 36 КЗпП](#) призов або вступ працівника на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу буде підставою припинення трудового договору. Однак та ж норма передбачає: коли йдеться про призов працівника на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, то він не буде звільнений зі свого "цивільного" місця роботи.

Це правило уточнює норма ч. 3 [ст. 119 КЗпП](#). Її дія поширюється на працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятими на таку службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення воєнного стану. Для них передбачено **збереження місця роботи та посади**. Більше того – за рахунок бюджетних коштів їм **компенсують середній заробіток на підприємстві (в установі чи організації), де вони працювали на час призову**. Тривалість збереження роботи та виплати компенсації – до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію, але не більше одного року. При цьому не важлива форма власності відповідної юрособи: це правило діє як для державних чи комунальних, так і для приватних підприємств.

До речі, не нараховують на виплати та не утримують єдиний внесок, податок на доходи та військовий збір із виплат, що компенсують з бюджету в межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Аналогічну норму містить абз. 1 ч. 2 [ст. 39 Закону про військовий обов'язок](#). Він же передбачає збереження на рівнозначний строк за мобілізованим місця навчання у навчальному закладі незалежно від підпорядкування та форми власності та незалежно від форми навчання.

Норми ч. 3 [ст. 119 КЗпП](#), ч. 2 [ст. 39 Закону про військовий обов'язок](#) діють стосовно громадян України, які були призвані на військову службу, починаючи з 18.03.14 р. на підставі Указу № 303.

А ось коли указані мобілізовані працівники продовжують військову службу у зв'язку з прийняттям на військову службу за контрактом, то місце роботи (посаду) та середній заробіток на підприємстві за ними зберігають більше ніж на один рік (ч. 4 [ст. 119 КЗпП](#)).

Увага, зміни!

Із 11.06.15 р. завдяки [Закону № 433](#) змінили ч. 3 [ст. 119 КЗпП](#). Відтак вона діє щодо працівників, призваних на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятих на військову службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення воєнного стану. У чинній редакції указана норма

передбачає, що за такими працівниками зберігаються місце роботи, посада й компенсується з бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, у яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності, **на строк до закінчення особливого періоду або до дня фактичної демобілізації.**

Окрім того, за працівниками, призваними під час мобілізації, на особливий період та які підлягають звільненню з військової служби у зв'язку з оголошенням демобілізації, але продовжують військову службу за контрактом (але не більше ніж на строк укладеного контракту) зберігаються місце роботи, посада й компенсується з бюджету середній заробіток роботодавцям, у яких вони працювали на час призову (ч. 4 [ст. 119 КЗпП](#)).

Зверніть увагу: гарантії, передбачені ч.ч. 3-4 [ст. 119 КЗпП](#), зберігаються також за працівниками, які під час проходження військової служби отримали поранення (інші ушкодження здоров'я) та перебувають на лікуванні в медзакладах, а також потрапили в полон або визнані безвісно відсутніми. Зазначені гарантії діють до дня, наступного за днем узяття зазначених осіб на військовий облік у військоматах після їхнього звільнення з військової служби в разі закінчення ними лікування в медзакладах (незалежно від строку лікування), повернення з полону, появи їх після визнання безвісно відсутніми або до дня оголошення судом їх померлими. Відповідне правило застосовувалося 15.04.15 р. завдяки [Закону № 259](#), коментар до якого можна знайти в газеті "*Все про бухгалтерський облік*" № 41 за 2015 р., стор. 17.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "*Все про бухгалтерський облік*"

Чи вправі мобілізовані отримувати пенсію?

Пенсіонерам з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за [Законом № 2262](#), виплата пенсій на час військової служби не припиняється. Йдеться про випадки призову їх на військову службу під час часткової чи загальної мобілізації, на особливий період або прийняття на військову службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує нацбезпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення воєнного стану на строк до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію (ч. 3 [ст. 2 Закону № 2262](#)).

При цьому указаних осіб можуть призвати як до ЗСУ, так і до інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів та підрозділів цивільного захисту. Аналогічний порядок збереження, нарахування та виплати пенсій діє і стосовно пенсіонерів з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за [Законом № 2262](#), прийнятих на службу на посади начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ до підрозділів патрульної служби міліції особливого призначення.

Після звільнення зі служби вищезазначених осіб виплату їм пенсій здійснюють з урахуванням додаткової вислуги років від часу повторного прийняття їх на службу до дня демобілізації або звільнення. Якщо новий розмір пенсії цих осіб буде нижчим за розмір, який вони отримували до повторного прийняття їх на службу, виплату їм пенсій здійснюють у розмірі, який вони отримували до призову або прийняття на службу у зв'язку з мобілізацією, на особливий період.

Норма ч. 3 [ст. 2 Закону № 2262](#) діє щодо громадян України, які починаючи з 18.03.14 р. були призвані на військову службу на підставі Указу № 303.

Водночас виникає питання щодо пенсійного забезпечення працюючих пенсіонерів, які беруть участь в АТО. Відповідне роз'яснення надав, з посиланням на лист Пенсійного фонду України від 24.03.15 р. № 18289/02-30, Департамент соціальної та гуманітарної політики МОУ. Отже, відсоткове обмеження щодо виплати пенсій працюючим пенсіонерам, передбачені [Законом № 213](#) не застосовують протягом особливого періоду до пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), що призначені особам, які:

- проходять військову службу або перебувають на посадах у МОУ, ГУР, МВС, Апараті РНБОУ, ДССТ, СБУ, СЗР, ДПС, УДО, ДПтС, ДСНС, ДСНС, НГУ, органах військової прокуратури,

- беруть участь в АТО, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняють військовослужбовці, звільненні цих об'єктів у разі захоплення, відбитті спроб насильницького заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

При цьому підтвердженням проходження військової служби або роботи на посадах у вищезазначених органах будуть трудові книжки, довідки (витяги з наказів), в тому числі наявні в матеріалах пенсійних справ. У разі потреби, такі документи надають додатково.

Щодо осіб, які беруть участь в АТО чи вищеназваних заходах, то підтвердження зазначених фактів здійснюють на підставі довідок, виданих органом, в складі якого особа залучена до виконання вказаних завдань. При цьому, виплачують пенсії в повному обсязі на період участі в зазначених вище заходах, підтверджений відповідними документами.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи припиняється підприємницька діяльність фізособи в разі її мобілізації?

Ні, щодо громадян України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, не припиняється держреєстрація підприємницької діяльності фізосіб-підприємців (ч. 3 [ст. 39 Закону про військовий обов'язок](#)). При цьому у разі неспроможності ними підприємницької діяльності у період проведення мобілізації нарахування податків і зборів таким фізособам-підприємцям не здійснюють.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи зараховують час військової служби до стажу?

Так, час перебування громадян України на військовій службі буде зараховано до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, стажу державної служби (абз. 2 ч. 1 [ст. 8 Закону про захист військовослужбовців](#)).

Час проходження строкової військової служби, а також час проходження військової служби в особливий період, що оголошений відповідно до Закону про оборону, зараховують до стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах. Але за умови, що на момент призову особа навчалася за фахом у професійно-технічному навчальному закладі, працювала за професією або займала посаду, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах. При цьому час указанного навчання та час проходження військової служби, які зараховують до стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах, не повинні перевищувати наявного стажу роботи, що дає право на таку пенсію.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Як військовослужбовці можуть переказувати кошти своїм родинам?

Як роз'яснило Міноборони за бажанням військовослужбовця за призовом під час мобілізації перерахування (виплата) коштів членам сімей можна здійснити шляхом:

- видачі готівки з каси військової частини, за місцем її постійного розташування, за довіреностями військовослужбовців;
- перерахування коштів на зазначений військовослужбовцем рахунок або поштовим переказом з оплатою цих послуг за рахунок військової частини.

Крім того військовослужбовці можуть самостійно перерахувати кошти членам своїх родин використовуючи послуги дистанційного обслуговування банківських рахунків з використанням систем "телефонний банкінг", "клієнт-інтернет-банк".

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Як приймають на військову службу в добровільному порядку (за контрактом)?

З громадянами, які добровільно вступають на військову службу, укладають контракт про проходження військової служби, в якому, серед іншого, визначають права та обов'язки військовослужбовця, строк дії контракту. **На військову службу за контрактом приймають громадян, які пройшли професійно-психологічний відбір і відповідають вимогам, установленим [ст. 20 Закону про військовий обов'язок](#).**

Скажімо на військову службу за контрактом осіб рядового складу можуть прийняти осіб рядового складу, які проходять строкову військову службу або військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період. Аналогічні контракти вправі укласти громадяни призовного віку, які мають вищу, професійно-технічну, повну або базову загальну середню освіту, військовозобов'язані, резервісти, які не мають військових звань сержантського, старшинського і офіцерського складу, та жінки з відповідною освітою віком від 18 до 40 років.

Завдяки нещодавнім змінам законодавства тепер дозволено:

- прийняття на військову службу за контрактом військовослужбовців за призовом під час мобілізації.
- укладання короткострокового контракту на проходження військової служби до закінчення особливого періоду, або до оголошення рішення про демобілізацію, укладання тривалих контрактів на 3 або 5 років.
- прийняття на військову службу за контрактом осіб, які мають базову середню освіту;
- прийняття на військову службу за контрактом осіб до отримання результатів спеціальної перевірки (під час кризової ситуації), або, без проведення спеціальної перевірки (під час мобілізації та (або) введення воєнного стану).

Детальніше порядок проходження військової служби у ЗСУ регулюють [Закон про військовий обов'язок](#) та [Положення № 1153](#). Служба за контрактом в інших військових формуваннях регламентована іншими нормативними актами аналогічного змісту. Ну а гарантії соціального захисту контрактників надані нормами Закону про захист військовослужбовців.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

АТО. ЇЇ УЧАСНИКИ

Де відбувається АТО?

Згідно з [Наказом № 33](#) визначені такі райони проведення АТО та терміни її проведення:

- Донецька і Луганська області – з 07.04.14 р.;
- Харківська область – з 07.04.14 р. до 14.09.14 р.

[Розпорядженням № 1053](#) був затверджений перелік населених пунктів, на території яких здійснювалася АТО. Утім, дію цього нормативного акта було зупинено вже незабаром після його появи, а саме – 05.11.15 р. Розпорядженням № 1053 был утверждён перечень населённых пунктов, на территории которых осуществлялась АТО. Впрочем, действие этого нормативного акта было остановлено уже вскоре после его появления, а именно — 05.11.14 г.

Також існує затверджений [Розпорядженням № 1085](#) перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження. Але це радше список тих населених пунктів, де українські органи влади тимчасово не здійснюють повноваження, тоді як зона АТО – поняття значно ширше.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Кого визнають учасниками АТО?

За умови, що вони захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення та перебували безпосередньо в районах проведення такої операції її учасниками являються:

- військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники ЗСУ, НГУ, СБУ, СЗР, ДПС;
- особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники МВС, УДО, ДССЗЗІ, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Окрім того, учасниками АТО є працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які соціальні гарантії встановлені для військовослужбовців, які беруть участь в АТО та призвані під час мобілізації?

З 18.03.14 р. військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, грошове забезпечення виплачують в порядку та розмірах, установлених для осіб офіцерського складу, осіб рядового сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом ([Постанова № 111](#)).

Такі громадяни також використовують весь комплекс гарантій соціального і правового захисту, встановлених законодавством для військовослужбовців. Детальніше про відповідні права і пільги розповімо далі.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Який документ підтверджує статус учасника АТО?

У даний час ним являється довідка з військової частини (органу, підрозділу), або від підприємств, установ, організацій, закладів, у підпорядкуванні яких перебували військові частини (органи, підрозділи), установи та заклади, в складі яких проходили службу чи працювали особи — учасники АТО. Форми такої довідки встановлені додатками 1 та 2 до [Порядку № 413](#). Ця довідка є підставою для надання особі статусу учасника бойових дій, про що ми розповімо далі.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Дані про кого включають до реєстру учасників АТО?

До Єдиного реєстру учасників АТО включають відомості про осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення (п. 2 [Порядку № 114](#)).

Інформація потрапляє до указанного реєстру на підставі наданої його держателю, тобто ДССВВ, інформації в паперовій та електронній формах.

Щодо військовослужбовців (резервісти, військовозобов'язаних) та працівники ЗСУ, НГУ, СБУ, СЗР, ДПС, ДССТ, осіб рядового і начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, УДО, ДССЗЗІ, ДСНС, ДПтС, інших військових формувань відомості подають відомчі комісії. Останні утворюють в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах, у підпорядкуванні яких перебували військові частини (органи, підрозділи), установи та заклади, у складі особи яких проходили службу чи працювали які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення указаної операції.

Стосовно працівників юросіб дані до Єдиного реєстру учасників АТО подають керівники відповідних підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності. Приклад заповнення відповідної форми наведемо нижче (Зразок № 1).

Відомості з Єдиного реєстру учасників АТО можуть надати на письмові запити фізосіб про себе (п. 11 [Порядку № 114](#)).

Додаток
до Порядку ведення Єдиного реєстру
учасників антитерористичної операції
(пункт 7)
ІНФОРМАЦІЯ,
що надається для внесення відомостей до Єдиного реєстру учасників
антитерористичної операції

з/п	П.І.Б.	Стать	Дата народження	Серія та номер паспорта	Ресстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності)	Категорія учасника АТО
	2		4	5	6	7
	Іванов Ігор Петрович	чоловік	03.02.1977	АТ 346789	2897611534	працівник підприємства
	Юрченко Петро Іванович	чоловік	19.11.1982	МН 249861	2981534901	працівник підприємства
Місце проживання	Контактний телефон	Військове (спеціальне) звання	Район АТО	Період участі в АТО	Документи, що підтверджують участь в АТО	Примітки ^[*]
8	9	10	11	12	13	14
Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Семена Горука, 15, кв. 14	(091) 786-22-01	-	м. Біла Вежа, Луганська обл.	11.01.2015–03.03.2015	Наказ АТЦ при СБУ від 03.01.2015 р. № 34, наказ ТОВ "Бердичівспецбуд" від 04.01.2015 р. № 22/2015, посвідчення про відрядження	Потр ебує санаторно-курортного лікування
Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Івана Коссака, 29, кв. 96	(091) 564-31-58	-	м. Біла Вежа, Луганська обл.	11.01.2015–03.03.2015	Наказ АТЦ при СБУ від 03.01.2015 р. № 34, наказ ТОВ "Бердичівспецбуд" від 04.01.2015 р. № 22/2015, посвідчення про відрядження	Потр ебує поліпшення житлових умов

Директор ТОВ "Бердичівспецбуд"

(голова та секретар комісії чи керівник підприємства, установи, організації)

Кирильчук

(підписи/підпис)

С. І. Кирильчук

(ініціали та прізвища/ініціали та прізвище)

М. П. (за наявності)

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які додаткові пільги встановлено для учасників АТО?

МВС, МОУ, Головному управлінню НГУ, СБУ, Адміністрації ДПС та УДО дозволено під час проведення АТО присвоювати в порядку заохочення учасникам цієї операції чергові спеціальні звання до полковника (капітана 1 рангу) включно незалежно від займаної посади та строків вислуги у відповідному званні ([Указ № 480](#), [Постанова № 271](#)).

З початку і до закінчення особливого періоду (з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду) штрафні санкції, пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, у тому числі банками, та фізичними особами, а також проценти за користування кредитом не нараховують (ч. 15 [ст. 14 Закону про захист військовослужбовців](#)).

Військовослужбовці та правоохоронці, які брали участь в АТО та зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, мають право на безоплатне медичне обслуговування (лікування, медичну реабілітацію та інше) в Клінічній лікарні "Феофанія"

Державного управління справами. Усі медичні заклади повинні надавати медичну допомогу учасникам АТО невідкладно ([Постанова № 1286](#)).

Загальні правила надання лікувально-профілактичної та іншої медичної допомоги військовослужбовцям визначені правилами [Порядку № 1923](#).

Окрім того, додаткові пільги та гарантії учасникам АТО можуть бути встановлені рішеннями органів місцевого самоврядування. Скажімо, у Києві передбачено наступний соцпакет:

- виплата щорічної одноразової матеріальної допомоги учасникам АТО (без залежності від надання статусу учасника бойових дій) у сумі 2500 грн (рішення Київради від 09.10.14 р. № 271/271);
- покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг учасникам АТО та членам їх сімей (без залежності від надання статусу учасника бойових дій) в залежності від кількості осіб, які проживають: 1 особа – 340 грн, 2 особи – 604 грн, 3 особи – 850 грн, 4 і більше осіб – 1083 грн (рішення Київради від 09.12.14 р. № 525/525 та від 04.03.15 р. № 164/1029);
- виплата одноразової матеріальної допомоги членам сімей учасників АТО на поховання (без залежності від надання статусу учасника бойових дій) у сумі 2500 грн (рішення Київради від 09.10.14 р. № 271/271 та від 09.12.14 р. № 525/525);
- компенсація витрат на дороге вартісне лікування та складне протезування (без залежності від надання статусу учасника бойових дій) за окремим рішенням комісії з вирішення питань надання допомоги киянам-учасникам АТО (рішення Київради від 09.10.14 р. № 271/271, від 09.12.14 р. № 525/525, від 25.12.14 р. № 736/736 та від 04.03.15 р. № 164/1029).

Також у столиці реалізують проект з надання пораненим учасникам АТО та членам сімей загиблих учасників цієї операції земельних ділянок для малоповерхового житлового будівництва.

Увага, новація!

Із 29.04.15 р. завдяки [Закону № 324](#) за працівниками міліції, захопленими в полон або заручниками, або визнаними в установленому законом порядку безвісно відсутніми, зберігають грошове та інші види забезпечення. Сім'ям зазначених працівників міліції щомісячно виплачують грошове забезпечення, у т.ч. його додаткові та інші види, у розмірах, установлених працівнику на день захоплення його в полон або заручником, або визнання безвісно відсутнім ([ст. 19 Закону про міліцію](#)).

До того ж виплачуватимуть грошове забезпечення членам сімей до повного з'ясування обставин захоплення в полон (заручниками), або звільнення міліціонерів чи визнання безвісно відсутніми або оголошення померлими. У всіх випадках виплачують грошове забезпечення не довше ніж до дня виключення працівника міліції з кадрів МВС.

Це правило діє й щодо міліціонерів, які до 29.04.15 р. у зв'язку з виконанням службових обов'язків перебували на території проведення АТО та були захоплені в полон або заручниками, або визнані в установленому законом порядку безвісно відсутніми.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

УЧАСНИКИ БОЙОВИХ ДІЙ. СТАТУС І ПІЛЬГИ

Хто отримує статус учасника бойових дій за участь в АТО

Згідно з п. 19 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#) статус учасника бойових дій вправі отримати у зв'язку з участю в АТО військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники ЗСУ, НГУ, СБУ, СЗР, ДПС, особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники МВС, УДО, ДДССЗІ, інших утворених відповідно до законів України військових формувань. Ці особи набувають указаний статус за умови, що вони захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах цієї операції.

Окрім того, статус учасника бойових дій вправі отримати працівники підприємств, установ, організацій. Підстава – їх залучали та вони брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством. Йдеться передусім про співробітників будівельних, рятувальних, транспортних, громадського харчування та інших підприємств, якщо відповідний роботодавець офіційно був залучений до здійснення АТО.

Отримання учасником АТО статусу учасника бойових дій

КАТЕГОРІЯ УЧАСНИКІВ АТО

Документи слід подати у місячний строк після завершення особами виконання завдань АТО в районах її проведення

Військовослужбовці та працівники військових формувань, службовці правоохоронних та спеціальних органів

Працівники підприємств, установ і організацій, залучених до АТО

Відмову в наданні статусу можна оскаржити в судовому порядку

командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів)

керівники підприємств, установ, організацій

Хто подає документи на присвоєння статусу учасника бойових дій:

комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утвореної міністерством чи іншим органом влади

міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, яка утворена ДССВВ

На чий розгляд подають документи щодо присвоєння статусу учасника бойових дій:

Отримання учасником АТО статусу учасника бойових дій

Хто видає органи відповідного
особі посвідчення і міністерства чи відомства
знак учасника (звільненим зі служби –
бойових дій: військкомати) ДССВВ

Увага, зміни!

Із 19.06.15 р. завдяки [Закону № 291](#) (коментар до нього читайте в газеті "[Все про бухгалтерський облік](#)" № 45 за 2015 р., стор. 15) змін зазнав п. 19 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#). Тепер статус учасника бойових дій управи отримати у зв'язку з участю в АТО:

- військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані) та працівники ЗСУ, НГУ, СБУ, СЗР, ДПС, ДССТ;
- військовослужбовці військових прокуратур;
- особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники МВС, УДО, ДССЗІ, ДСНС, ДПТС, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Умови для отримання цього статусу вказаним особам залишилися попередні: захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, безпосередня участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах цієї операції в період її проведення.

Також тепер на статус учасника бойових дій управи претендувати **особи, які у складі добровольчих формувань, утворених або самоорганізованих для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах операції в період її проведення** (п. 20 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#)). Для них цей статус стане реальністю за умови, що в подальшому такі добровольчі формування включили до складу ЗСУ, МВС, НГУ чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів.

Водночас [Закон № 291](#) позбавив права отримати статус учасника бойових дій працівників юросіб, залучених до АТО. Тепер **такі працівники вправі отримати статус учасника війни** (п. 13 [ст. 9 Закону про ветеранів війни](#)).

Окрім того, [Закон № 291](#) доповнив перелік осіб, яких визнають інвалідами війни, тими, хто став інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах операції в період її проведення. До їхнього числа належать (п.п. 11-14 ч. 2 [ст. 7 Закону про ветеранів війни](#)):

- військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані), працівники та інші особи, зазначені в п. 19 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#);
- працівники юросіб, які залучалися до забезпечення проведення АТО;
- добровольці, названі в п. 20 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#);
- добровольці з формувань, які не долучилися до ЗСУ чи інших військових формувань та правоохоронних органів, але виконували у взаємодії з ними завдання АТО;
- особи, які добровільно забезпечували (або добровільно залучалися до забезпечення) проведення АТО.

До того ж право отримати статус інваліда війни мають також учасники АТО серед уже зазначених осіб (окрім останньої категорії, тобто волонтерів), яких визнано інвалідами до 19.06.15 р.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "[Все про бухгалтерський облік](#)"

Як статус учасника бойових дій надають за участь в АТО?

Рішення про надання статусу учасника бойових дій учасникам АТО приймають (п. 5 [Порядку № 413](#)):

- комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, створені у міністерствах та відомствах¹⁴¹, – щодо військовослужбовців та правоохоронців;
- міжвідомча комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій – стосовно працівників юросіб, яких залучали й які брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення.

Відомчі комісії у разі потреби можуть заслухати пояснення осіб, стосовно яких подані папери, свідків. На це їм відвели місячний строк.

Водночас міжвідомча комісія розглядатиме спірні питання визнання в якості учасників бойових дій військовослужбовців, правоохоронців та прирівняних осіб. Простіше кажучи – вона являється своєрідною апеляційною інстанцією для відомчих комісій.

Для надання статусу учасника бойових дій військовослужбовцям та правоохоронцям документи до відомчих комісій подають командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів (абз. 1 п. 6 [Порядку № 413](#)). Щодо цивільних осіб з числа працівників юросіб документи до міжвідомчої комісії керівники відповідних підприємств, установ, організацій (абз. 1 п. 7 того ж [Порядку](#)).

Час старту для процедури отримання статусу учасника бойових дій – **місячний строк після завершення відповідними особами виконання завдань АТО в районах її проведення**. Навряд чи пропуск цього строку можуть розцінювати як підставу для відмови у наданні статусу УБД. Однак його визначення в [Порядкові № 413](#) дає, на наше переконання, учаснику АТО право оскаржити затягування справи з подачею документів щодо нього до суду, прокуратури чи посадовця (органу) вищого рівня, ніж його безпосередній командир (керівник).

Увага, зміни!

Із 25.06.15 р. завдяки урядовій [постанові № 425](#) рішення про надання статусу учасника бойових дій приймають:

- комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утвореними в Міноборони, МВС, НГУ, СБУ, інших міністерствах та відомствах;
- міжвідомча комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, створена ДССВВ, — у разі виникнення спірних питань, що потребують міжвідомчого врегулювання.

Для надання зазначеного статусу командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів у **місячний строк після завершення особами виконання завдань АТО в районах її проведення**(після видання відповідного наказу керівника АТЦ) зобов'язані **подати на розгляд відомчої комісії** довідки за формою згідно з додатком 1 до [Порядку № 413](#) та підтвердні документи.

Якщо говорити про учасників АТО, які проходять військову службу чи працюють у ЗСУ, то їм слід звертатися до комісій Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій. Згідно з [Положенням № 200](#) (набрало чинності 22.05.15 р.) такі органи утворено в Міноборони, Генштабі ЗСУ, командуваннях видів ЗСУ, військовій частині А0515, військкоматі АР Крим, обласних та Київському міському військкоматах. Однак **питання надання армійцям статусу учасника бойових дій за участь в АТО розглядають не всі з них, а лише комісії Генштабу та відповідних командувань видів ЗСУ.**

У свою чергу, для надання статусу учасника бойових дій особам рядового та начальницького складу, працівникам органів і підрозділів внутрішніх справ, які брали участь в АТО, створено єдину комісію МВС. Вона працює за [Положенням № 368](#) (набрало чинності 28.04.15 р.).

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які документи дають учаснику АТО право на отримання статусу учасника бойових дій?

Документи, які послужать підставою для надання особам статусу УБД перелічені у п. 4 [Порядку № 413](#). Зверніть увагу: вони залежать від форми участі в АТО – була фізособа там в силу служби у ЗСУ, інших військових чи правоохоронних формуваннях, або ж працювала на забезпечення проведення АТО безпосередньо в районах останньої.

Для військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) і працівників ЗСУ та інших військових формувань, осіб рядового і начальницького складу, військовослужбовців, працівників правоохоронних та спеціальних органів це будуть документи щодо безпосереднього залучення таких осіб до виконання завдань АТО в районах її проведення. Йдеться про витяги з наказів, директив, розпоряджень, посвідчень про відрядження, журналів бойових дій, бойових донесень, дислокацій, книг нарядів, графіків несення служби, звітів, зведень, донесень, оперативних завдань, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень.

Також підставою для статусу учасника бойових дій стануть інші офіційні документи, видані держорганами. Головне – щоб вони містили достатні докази про безпосередню участь особи у виконанні завдань АТО у районах її проведення.

Увага, зміни!

Із 25.06.15 р. завдяки урядовій [постанові № 425](#) підставою для надання особам статусу учасника бойових дій слугують **документи про безпосереднє залучення до виконання завдань АТО в районах її проведення**, направлення (прибуття) у відрядження до районів проведення операції, перебування в таких районах із метою виконання завдань із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України шляхом безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення. Такими документами можуть бути витяги з:

- наказів керівника АТЦ про залучення до проведення АТО;
- директив, розпоряджень, посвідчень про відрядження, оперативних завдань;
- журналів бойових дій, бойових донесень, дислокацій, книг нарядів, графіків несення служби, звітів, зведень, донесень;
- матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень.

Також для надання вказаного статусу послугують інші офіційні документи, видані державними органами, що містять достатні докази про безпосередню участь особи у виконанні завдань АТО в районах її проведення.

До речі, згідно з п. 12 [Положення № 200](#) (набрало чинності 22.05.15 р.) для надання статусу учасника бойових дій військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам ЗСУ, які брали безпосередню участь в АТО, **за відсутності в заявника через незалежні від нього причини необхідних документів, дозволено брати до уваги показання свідків** (не менше двох), які в період, що потребує підтвердження, проходили військову службу чи працювали разом із заявником.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Як статус учасника бойових дій отримують працівники юросіб?

Як відомо, статус учасника бойових дій можуть отримати і працівники підприємств, установ чи організацій, які залучалися і брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення. Тобто йдеться про цивільних осіб, які не проходять військову службу. Так, скажімо, до участі в АТО за рішенням її керівництва можуть бути залучені юрособи незалежно від підпорядкованості і форми власності, їх посадові особи, а також громадяни за їх згодою (ч. 6 [ст. 4 Закону про боротьбу з тероризмом](#)).

Отже, для отримання цивільною особою статусу учасника бойових дій керівник відповідної юрособи подає пакет документів у міжвідомчу комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій. Остання створена ДССВВ. Строк такого

подання – місяць після завершення відповідним працівником виконання завдань АТО в районах її проведення.

До указаної комісії подають на кожну особу окремо оригінал довідки за формою згідно з додатком 2 до [Порядку № 413](#) та інші документи, які є підставою для надання особам статусу учасника бойових дій^[5]. Останніми будуть папери, які свідчать про безпосереднє залучення до виконання завдань АТО в районах її проведення або направлення (прибуття) у відрядження для безпосередньої участі в АТО в районах її проведення. Такими документами можуть бути витяги з наказів, розпоряджень, посвідчень про відрядження, книг нарядів, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень. Також міжвідомчій комісії надають документи, що були підставою для прийняття керівником юрособи рішення про направлення осіб у таке відрядження. Як правило, це витяг з наказу АТЦ про безпосереднє залучення юрособи або окремих працівників до виконання завдань АТО в районах її проведення.

Також знадобляться заява особи про надання статусу учасника бойових дій із зазначенням місця її проживання, згода на збір та обробку персональних даних, копія сторінок 1 і 2 та розділу "Місце проживання" паспорта фізособи, копія довідки про присвоєння особі реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного коду), інформаційна картка особи, яка брала участь в антитерористичній операції.

У посвідченнях про відрядження, маршрутних листах, товарно-транспортних накладних тощо відмітки про місце перебування особи у відрядженні (населений пункт, підпис та печатка) мають підтверджувати факт перебування особи безпосередньо в районах проведення АТО.

Нижче наведемо зразок заповнення згоди на збір та обробку персональних даних (Зразок № 2) та інформаційної картки особи (Зразок № 3).

Зразок № 2

Згода на збір та обробку персональних даних

Я, [Капустянський Микола Іванович](#) (народився [07 липня 1980](#) року, паспорт серії [АК № 829071](#)), підписуючи цей текст, відповідно до Закону України "Про захист персональних даних" надаю згоду Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції на обробку моїх особистих персональних даних у паперових носіях та/або за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем для вивчення Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції документів щодо надання мені статусу учасника бойових дій та для ведення Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з метою реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 та Положення про Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 416.

Зобов'язуюсь при зміні моїх персональних даних надавати в найкоротший термін відповідальній особі уточнену інформацію та подавати оригінали відповідних документів для внесення моїх нових особистих даних до єдиного реєстру учасників антитерористичної операції.

10 березня 2015 року

[Капустянський](#)

Особу та підпис [Капустянського М. І.](#) перевірено
Відповідальна особа (_____)
М. П.

Я, [Капустянський Микола Іванович](#), посвідчую, що отримав повідомлення про те, що інформація про мене буде внесена до єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з метою реалізації Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників

антитерористичної операції державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 та Положення про Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 416, а також відомості про мої права, визначені Законом України "Про захист персональних даних", і про осіб, яким мої дані надаються, для виконання зазначеної мети.

----- (лінія відриву) -----

Повідомляємо, що надані Вами відомості будуть включені до єдиного реєстру учасників антитерористичної операції, який ведеться Державною службою України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції з метою реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 та Положення про Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 416.

Як суб'єкт персональних даних Ви маєте права, передбачені ст. 8 Закону України "Про захист персональних даних".

Зразок № 3

Інформаційна картка особи, яка брала участь в антитерористичній операції

	Прізвище	<i>Капустянський</i>
	Ім'я	<i>Микола</i>
	По батькові	<i>Іванович</i>
	Дата народження (ДД.ММ.РРРР)	<i>07.07.1980</i>
	Стать (чоловік, жінка)	<i>чоловік</i>
	Ідентифікаційний номер	<i>2787654311</i>
	Паспортні дані	<i>паспорт серії АК № 829071, виданий Бердичівським МВ ГУ МВС України в Житомирській області 30.11.1996 р.</i>
	Категорія учасника АТО (військовослужбовець, особи рядового та начальницького складу, резервіст, військовозобов'язаний, працівник підприємства, волонтер тощо)	<i>працівник підприємства</i>
	Адреса	
	Область	<i>Житомирська</i>
0	Район	–
1	Населений пункт	<i>Бердичів</i>
2	Вулиця, будинок, квартира	<i>вул. Петра Дяченка, буд 14-А, кв. 2</i>
3	Контактний телефон	<i>(091) 675-02-14</i>
4	Військове (спеціальне) звання (за наявності)	–
5	Статус учасника бойових дій (Так, Ні)	<i>Ні</i>

6	Дата надання статусу учасника бойових дій	–
7	Район АТО	<i>м. Біловезинськ Донецької обл.</i>
8	Період перебування: дата "З" (ДД.ММ.РРРР)	<i>01.11.2014</i>
9	Період перебування: дата "По" (ДД.ММ.РРРР)	<i>22.02.2015</i>
0	Загиблий: Дата смерті (ДД.ММ.РРРР)	–
1	Потребує забезпечення психологічною реабілітаційною послугою	–
2	Потребує забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації	–
3	Потребує забезпечення санаторно-курортним лікуванням	<i>Так</i>
4	Потребує забезпечення житлом	–
5	Примітка	

Увага, зміни!

Із 19.06.15 р. завдяки [Закону № 291](#) (коментар до нього читайте в газеті *"Все про бухгалтерський облік" № 45 за 2015 р.*, стор. 15) працівники юросіб, залучених до АТО, не зможуть отримати статус учасника бойових дій. Тепер **такі працівники вправі отримати статус учасника війни** (п. 13 [ст. 9 Закону про ветеранів війни](#)). Водночас тих із них, хто до 19.06.15 р. вже отримав статус учасника бойових дій, не можуть цього статусу позбавити.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Хто видає посвідчення та знак учасника бойових дій учасникам АТО?

Військовослужбовцям та правоохоронцям його видають відповідні органи, де вони проходять службу. Тобто МОУ, МВС, НГУ, СБУ, СЗР, Адміністрації ДПС, Адміністрації ДССТ, УДО, Адміністрації ДДССЗЗІ, ДСНС, ДПтС. А ось працівникам юросіб, які брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення, посвідчення учасника бойових дій і відповідний нагрудний знак видає ДССВВ.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи можливе позбавлення статусу учасника бойових дій учасників АТО?

Так, згідно з п. 8 [Порядку № 413](#) комісія або міжвідомча комісія позбавляє такого статусу у разі:

- наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період участі в АТО;
- виявлення факту підроблення документів про участь в АТО (у забезпеченні її проведення) або надання недостовірних даних про особу;
- подання особою заяви про позбавлення її статусу учасника бойових дій.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які пільги має учасник бойових дій?

Задля вашої зручності ми звели відомості про відповідні пільги у таблицю.

Таблиця

Пільга для учасника бойових дій з числа учасників АТО	Норма законодавства
Охорона здоров'я	
безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів	п. 1 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів)	п. 2 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
безплатне щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням, а також компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування ^[*]	п. 3 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи	п. 8 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів	п. 9 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація	п. 10 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
Житлово-комунальні послуги	
75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. м загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. м на сім'ю)	п. 4 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання	п. 5 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення	п. 6 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом	п. 14 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва	п. 15 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків	п. 16 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
Транспортні пільги	
безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту,	п. 7 ч. 1 ст. 12

Пільга для учасника бойових дій з числа учасників АТО	Норма законодавства
автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрішньорайонних, внутрішньо- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання	Закону про ветеранів війни
безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою	п. 17 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове оформлення проїзду в добових залізничних касах	пп. "Г" п. 3.3 Правил № 1196
Трудові права	
виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності (т.зв. лікарняні) в розмірі 100% середньої зарплати незалежно від стажу роботи	п. 11 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік ^[**]	п. 12 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці (при рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації) та на працевлаштування у разі ліквідації юрособи	п. 13 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни , п. 5 ч. 2 ст. 42 КЗпПа
Пенсії, грошові допомоги	
пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соцдопомога, яку виплачують замість пенсії, підвищуються в розмірі 25% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність	ч. 4 ст. 12 Закону про ветеранів війни
щорічно до 5 травня виплата разової грошової допомоги у розмірі п'яти мінімальних пенсій за віком	ч. 5 ст. 12 Закону про ветеранів війни
призначення дострокової пенсії за віком після досягнення чоловіками 55 років, жінками – 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років для чоловіків і не менше 20 років для жінок	абз. 6 п. 3 р. XV Закону № 1058
щомісячна виплата цільової грошової допомоги на прожиття у розмірі 40 грн	абз. 3 ст. 1 Закону № 1603
якщо щомісячний розмір пенсійних виплат учаснику бойових дій (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) не досягає рівня 165% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, то виплачують щомісячну державну адресну допомогу до пенсії у сумі, що не вистачає до зазначених розмірів	абз. 1 п. 1 Постанови № 656
сума щорічної разової грошової допомоги, яку надають згідно із Законом про ветеранів війни, не включають до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізосіб	пп. "з" пп. "з" пп. 165.1.1 ПКУ
Інші пільги	
позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20% від тарифів вартості основних та 50% - додаткових робіт). Абонплата за користування телефоном встановлюють у розмірі 50% від затверджених тарифів	п. 19 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального	п. 20 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни

Пільга для учасника бойових дій з числа учасників АТО	Норма законодавства
господарства, міжміського транспорту	війни
позачергове влаштування до закладів соцзахисту населення, а також на обслуговування службами соцзахисту населення вдома ^[***]	п. 21 ч. 1 ст. 12 Закону про ветеранів війни
звільнення від сплати земельного податку	пп. 281.1.4 ПКУ
звільнення від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України ^[****]	п. 13.1 ст. 13 Закону № 1961
поховання, безоплатне для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого	п. "в" ч. 1 ст. 14 Закону № 1102, Порядок № 1445
зниження на 50% ставки держмита за видачу громадянам України паспортів для виїзду за кордон, документів, які їх замінюють, а також за обмін цих документів ^[****]	пп. "н" п. 6 ст. 3 Декрету про держмито

Цікаво, що окремі додаткові пільги можуть бути встановлені для учасників бойових дій регіональними чи локальними актами. Наприклад, скасування плати за послуги, які надають пасажиром на автостанціях (наказ ВАТ "Сумиоблавтотранс" від 25.12.03 р. № 77), безоплатне оформлення реєстраційних документів у бібліотеці (наприклад, наказ Хмельницької державної обласної бібліотеки для юнацтва від 04.01.2000 р. № 1) тощо.

Підвищені розміри податкової соціальної пільги, встановлені пп. "е" [пп. 169.1.3 та пп. "б" \[пп. 169.1.4 ПКУ\]\(#\)](#), не діятимуть стосовно учасників бойових дій з числа учасників АТО. Адже їх передбачили лише для тих учасників бойових дій, які були учасниками бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни чи під час останньої. А ось сума щорічної разової грошової допомоги, яку надають згідно із Законом про ветеранів війни, не включають до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку на доходи фізосіб (пп. "з" [пп. 165.1.1 того ж Кодексу](#)).

Увага, новація!

18.04.15 р. набрав чинності [Порядок № 200](#), який передбачає забезпечення за бюджетний кошт санаторно-курортним лікуванням осіб, які постраждали під час проведення АТО та яким встановлено статус учасника бойових дій чи інваліда війни відповідно до п. 19 ч. 1 [ст. 6](#), п. 1 ч. 2 [ст. 7](#) Закону про ветеранів війни. За актом структурні підрозділи з питань соцзахисту населення райдержадміністрацій та виконавчі органи міських рад забезпечують указаних осіб безоплатними путівками до санаторно-курортних закладів відповідно до цього Порядку згідно з медичними рекомендаціями в порядку черговості в міру надходження путівок:

- 1) учасників бойових дій — щороку строком на 18 — 21 день;
- 2) інвалідів війни — позачергово щороку строком на 18 — 21 день;
- 3) інвалідів із захворюваннями нервової системи (з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку) — відповідно до медичних рекомендацій, із них:
 - I та II груп — до санаторіїв спінального профілю з лікуванням строком на 35 днів;
 - III групи — до санаторіїв неврологічного профілю з лікуванням строком на 18 — 21 день.

Для одержання такої путівки **особи повинні перебувати на обліку в органах соцзахисту населення за зареєстрованим місцем проживання** (переселенці з тимчасово окупованої території чи районів проведення АТО – за фактичним місцем проживання). Для взяття на облік треба подати заяву, медичну довідку лікувальної установи за формою № 070/о, копію посвідчення учасника бойових дій або інваліда війни та документ, що підтверджує безпосереднє залучення особи до виконання завдань АТО в районах її проведення.

Увага, зміни!

Із 06.06.15 р. завдяки [Закону № 426](#) учасникам бойових дій, інвалідам війни, статус яких визначено Законом про статус ветеранів війни, надають **додаткову відпустку зі збереженням заробітної плати тривалістю 14 календарних днів на рік** (ст. 77² КЗпП, п. 12 ст. 12 та п. 17 ст. 13 Закону про ветеранів війни, ст. 16² Закону про відпустки). До вказаної дати особи цих категорій мали право на одержання додаткової відпустки без збереження зарплати строком до двох тижнів на рік. Тобто для них додаткові відпустки "за власний рахунок" замінили на оплачувані.

У свою чергу, учасники війни, особи, на яких поширюється Закон про ветеранів війни, отримали право на відпустку без збереження зарплати, що надається працівникові в обов'язковому порядку, тривалістю до 14 календарних днів щорічно (п. 4 ч. 1 ст. 25 Закону про відпустки).

Детальніше про відпускні новації читайте в газеті *"Все про бухгалтерський облік"* № 56 за 2015 р., стор. 22.

Увага, новація!

Із 05.07.15 р. завдяки [Закону № 425](#) держава повинна забезпечувати учасників бойових дій, зазначених у п. 19 ч. 1 ст. 6 Закону про ветеранів війни (тобто учасників АТО серед військовослужбовців і правоохоронців), **державною цільовою підтримкою для здобуття професійно-технічної чи вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах** (ст. 44¹ Закону про профтехосвіту, ст. 44 Закону про вищу освіту). Цю допомогу надають у вигляді, зокрема:

- повної або часткової оплати навчання за рахунок бюджетних коштів;
- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- соціальної стипендії;
- безоплатного забезпечення підручниками;
- безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах;
- безоплатного проживання в гуртожитку;
- інших заходів, затверджених Кабміном.

Зазначені учасники бойових дій отримали також право на особливий соціальний захист у галузі професійно-технічної освіти (ст. 41 [Закону про профтехосвіту](#)).

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Як учаснику бойових дій надають житлово-комунальні пільги?

Площа житла, на яку надають знижка, встановлена п. 5 ч. 1 ст. 12 [Закону про ветеранів війни](#), при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. м опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю. Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надають 75-процентну знижку за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. м на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. м на сім'ю).

Площа житла, на яку нараховують 75% знижку плати, передбачену п.п. 4 і 5 ч. 1 ст. 12 [Закону про ветеранів війни](#), визначають в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати. Якщо в складі сім'ї є особи, які мають право на знижку плати в розмірі, меншому ніж 75%, спочатку обчислюють в максимально можливому розмірі 75-процентну відповідну знижку (ч. 3 ст. 12 [Закону про ветеранів війни](#)).

Учасників бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечують жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік (п. 14 ч. 1 ст. 12 [Закону про ветеранів війни](#)).

У свою чергу, п. 1 ч. 1 [ст. 12 Закону № 3334](#) говорить, що право першочергового отримання квартир або садибних (одноквартирних) жилих будинків із житлового фонду соціального призначення, за наявності в них права на отримання такого житла, мають учасники бойових дій та особи, прирівняні до них законом.

Якщо ж учасники бойових дій дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, то отримати указане житло вони повинні протягом двох років з дня взяття на соціальний квартирний облік.

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, встановлені п.п. 4-6 ч. 1 [ст. 12 Закону про ветеранів війни](#), надають учасникам бойових дій та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього (ч. 2 [ст. 12 Закону про ветеранів війни](#)).

Позики, про які йдеться у п. 15 ч. 1 [ст. 12 Закону про ветеранів війни](#), повинні надавати у порядку, який визначає КМУ. На сьогодні це питання врегульоване Постановою № 483 та прийнятим на її виконання [Положенням № 59/82/129](#).

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які пільги мають члени сімей учасників бойових дій?

Перш за все вкажемо: п. 1 ч. 1 [ст. 10 Закону про ветеранів війни](#) поширює чинність цього нормативного акта (а отже – і передбачені ним пільги) на сім'ї учасників бойових дій, зазначених у ст. 6 цього Закону, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час захисту Батьківщини або виконання інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби.

До членів сімей загиблих (тих, які пропали безвісти) військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час участі в АТО, належать:

- утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;
- батьки;
- один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачують йому пенсію чи ні;
- діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;
- діти, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття;
- діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

Також пільги, передбачені Законом про ветеранів війни, діятимуть для:

- дружин (чоловіків) померлих учасників бойових дій, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге;
- дітей померлих учасників бойових дій, які навчаються за денною формою навчання у вищих I-IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах, до закінчення цих навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

До речі, в силу норми [пп. 281.1.4 ПКУ](#) указані члени сімей учасників бойових дій звільнені від сплати земельного податку.

Юнаки з числа дітей учасників бойових дій мають першочергове право при рівності набраних балів на зарахування до ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою (п. 7 [Правил № 266/222/363](#)).

Крім того, на дружин (чоловіків), якщо вони не взяли повторний шлюб, і батьків військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які померли (загинули) у період проходження військової служби (виконання службових обов'язків) чи після звільнення із служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих при виконанні відповідних обов'язків, поширюється право на призначення дострокової пенсії за віком, встановлене абз. 6 п. 3 р. XV [Закону № 1058](#).

Ще одна пільга стосується медобслуговування. Члени сімей військовослужбовців, які загинули (померли), пропали безвісти, стали інвалідами під час проходження військової служби або постраждали у полоні в ході бойових дій (війни), якщо ці особи прослужили у Збройних Силах чи інших військових формуваннях та правоохоронних органах не менш як 20 календарних років, мають право на медичне обслуговування у закладах Міноборони України, інших військових формувань та правоохоронних органів (абз. 2 п. 2 [ст. 11 Закону про захист військовослужбовців](#)).

Увага, новація!

12.06.15 р. набрав чинності [Порядок № 348](#). Він передбачає надання з державного бюджету місцевим бюджетам субвенції. Останні спрямовують на **придбання житла в прийнятих в експлуатацію новозбудованих житлових будинках (на первинному ринку) та на вторинному ринку для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в АТО, а також для інвалідів I - II групи серед військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції та потребують поліпшення житлових умов.**

Згідно з п. 13 цього Порядку допускається співфінансування придбання житла сім'ям військовослужбовців та інвалідам за рахунок коштів місцевих бюджетів, коштів сімей військовослужбовців та інвалідів, яким надається житло, або інших джерел, не заборонених законодавством.

Увага, новація!

Із 19.06.15 р. завдяки [Закону № 291](#) (коментар до нього читайте в газеті "*Все про бухгалтерський облік*" [№ 45 за 2015 р.](#), стор. 15) чинність Закону про ветеранів війни поширюється на сім'ї осіб, які:

- добровільно забезпечували (або добровільно залучалися до забезпечення) проведення АТО (у тому числі здійснювали волонтерську діяльність) та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час забезпечення проведення АТО, перебуваючи безпосередньо в районах операції в період її проведення;
- перебуваючи у складі добровольчих формувань, утворених або самоорганізованих для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах операції в період її проведення. При цьому вказані добровольчі формування повинні бути включені до складу утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів або взаємодіяти з ними під час виконання завдань АТО.

Зверніть увагу: право на отримання статусу особи, на яку поширюється [Закон про ветеранів війни](#), мають і члени сімей указаних осіб, загиблих (пропалих безвісти), померлих до 19.06.15 р.

Також [Закон № 291](#) прямо поширив чинність [Закону про ветеранів війни](#) на сім'ї:

- військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних), працівників та інших осіб, зазначених у п. 19 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#), які загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО;
- працівників юросіб, які залучалися до забезпечення проведення АТО та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час забезпечення проведення АТО безпосередньо в районах та в період її проведення.

Увага, новація!

Із 05.07.15 р. завдяки [Закону № 425](#) держава повинна забезпечувати дітей учасників бойових дій, зазначених у п. 19 ч. 1 [ст. 6 Закону про ветеранів війни](#) (тобто дітей учасників АТО серед військовослужбовців і правоохоронців), державною цільовою підтримкою для

здобуття професійно-технічної та вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах (ст. 19 [Закону про охорону дитинства](#), ст. 44¹ [Закону про профтехосвіту](#), ст. 44 [Закону про вищу освіту](#)).

Указану підтримку надають як, зокрема:

- повну або часткову оплату навчання за рахунок бюджетних коштів;
- пільгові довгострокові кредити для здобуття освіти;
- соціальну стипендію;
- безоплатне забезпечення підручниками;
- безоплатний доступ до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах;
- безоплатне проживання в гуртожитку;
- інші заходи, затверджені Кабміном.

Ця підтримка поширюється й на тих дітей, які навчаються за денною формою в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, — до закінчення таких закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

Такі діти учасників бойових дій також отримують до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, право на особливий соціальний захист у галузі професійно-технічної освіти (ст. 41 [Закону про профтехосвіту](#)).

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

ГРОШОВІ ВІНАГОРОДИ УЧАСНИКАМ АТО

Які винагороди виплачують учасникам АТО?

Механізм та умови виплат винагород за безпосередню участь у АТО встановлює [Порядок № 49](#). Згідно з його п. 4 р. І виплату винагород та додаткових винагород військовослужбовцям здійснюють за місцем проходження служби на підставі наказів командирів (начальників) органів військового управління (військових частин, закладів, установ, організацій), керівництва військових формувань та органів державної влади.

Військовослужбовцям (крім резервістів) у період мобілізації (у тому числі часткової) та до дати завершення демобілізації, у період проведення АТО виплачують винагороду у розмірі 100 відсотків місячного грошового забезпечення.

Така виплата передбачена за безпосередню участь в АТО, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняють військовослужбовці, звільненні таких об'єктів у разі їх захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

Військовослужбовців вважатимуть такими, що беруть безпосередню участь в АТО, у разі одночасного дотримання таких умов:

- вони залучені до проведення АТО^[6];
- підпорядковані (виконують завдання) керівництва штабу АТО;
- перебувають у районі проведення АТО.

Розмір винагороди визначають, виходячи з розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних додаткових видів місячного грошового забезпечення постійного характеру, премії, та повинен становити не менш як 3000 грн на місяць. При цьому беруть час, обрахований з дня фактичного початку участі військовослужбовців у АТО до дня завершення такої участі, про що зазначено у відповідних наказах командирів (штабу АТО)^[7].

Винагороду виплачують також під час безперервного перебування на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я після отриманих під час безпосередньої участі в АТО, інших заходах в умовах особливого періоду поранень (контузії, травми, каліцтва).

Окрім загальної АТО-шної винагороди, норми р. III [Порядку № 49](#) передбачають додаткові винагороди військовослужбовцям за виконання окремих завдань:

- за успішне виконання бойового завдання^[8];
- за безпосередню участь у бойових діях;
- за успішне виконання завдань із знищення (захоплення) техніки^[9].

Конкретний розмір додаткових винагород визначає Додаток 2 до [Постанови № 24](#).

За безпосередню участь у бойових діях після видання бойового наказу військовослужбовцям військових частин виплачують додаткову винагороду в розмірі 1000 грн за кожну добу такої участі.

До речі, до наказів про виплату додаткових винагород, визначених у р. III [Порядку № 49](#), включають також військовослужбовців, які під час виконання окремих завдань загинули, захоплені в полон або є заручниками, а також інтерновані в нейтральні держави або безвісно відсутні. При цьому додаткові винагороди виплачують дружині (чоловіку) військовослужбовця. У разі відсутності такого родича додаткові виплати виплачують рівними частками:

- повнолітнім дітям, які проживають разом з військовослужбовцем,
- законним представникам (опікунам, піклувальникам) чи усиновлювачам неповнолітніх дітей (інвалідів з дитинства – незалежно від їх віку),
- особам, які перебувають на утриманні військовослужбовців,
- батькам військовослужбовців, якщо військовослужбовці не перебувають у шлюбі і не мають дітей.

[Порядок № 49](#) застосовують з 03.02.15 р. у МОУ, ЗСУ, інших утворених відповідно до законів військових формуваннях, правоохоронних органах, ДСНС, ГУР, ДПС, УДО, ДДССЗЗІ, ДССТ.

Грошові винагороди учасникам АТО

		
100% місячного грошового забезпечення – за безпосередню участь в АТО чи у здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на кордоні, відбитті збройного нападу чи звільнення об'єктів	за успішне виконання бойового завдання – виплачують на підрозділ, у наказі командира зазначають розмір винагороди конкретним особам	1000 грн за кожну добу безпосередньої участі у бойових діях

Додаткова винагорода за знищення чи захоплення ворожої техніки^[*]:

121800 грн (100 мінзарплат)	60900 грн (50 мінзарплат)	48720 грн (40 мінзарплат)	42630 грн (35 мінзарплат)
			
за бойовий літак (винищувач чи штурмовик), зенітний ракетний комплекс	за реактивну систему залпового вогню	за танк, самохідну артилерійську установку, бойовий вертоліт	за наземну артилерію, бойову машину піхоти, бронетранспортер

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи передбачена додаткова винагорода за розмінування?

Так, військовослужбовці ЗСУ отримують винагороду за розшук, піднімання, розмінування та знешкодження авіабомб, мін, снарядів та інших вибухових предметів. Її

розмір (у відсотках від мінімального посадового окладу командира взводу) та порядок виплати визначає [Інструкція № 328](#). Винагороду виплачують за кожне знешкодження вибухових предметів кожному військовослужбовцю групи розмінування за місцем його служби. Підставою стане наказ командира військової частини.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи встановлена грошова допомога при звільненні військовослужбовців зі служби?

Так, для військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), які звільняються зі служби за станом здоров'я, передбачена **одноразова грошова допомога в розмірі 50% місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби**.

Військовослужбовцям при звільненні з військової служби за власним бажанням, через сімейні обставини або інші поважні причини та які мають вислугу 10 років і більше, виплачують одноразову грошову допомогу в розмірі 25% місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби (ч. 2 [ст. 15 Закону про захист військовослужбовців](#)).

А от тим військовослужбовцям, які були призвані на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, виплату вищезазначеної одноразової грошової допомоги здійснюють за період такої служби. Тобто з дня їхнього зарахування на службу без урахування періоду попередньої військової служби, на якій вони перебували у мирний час (за винятком тих осіб, які при звільненні з військової служби у мирний час не набули права на отримання такої грошової допомоги). Зазначену допомогу виплачують на день демобілізації.

Конкретні умови та порядок виплати одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, визначає [Порядок № 460](#). Його п. 1 передбачає, що розмір допомоги становить 4% місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний місяць служби, але не менш як 25% місячного грошового забезпечення.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи виплачують грошову допомогу в разі загибелі або інвалідності військовослужбовця?

Так, виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовця передбачені [ст.ст. 16 – 16⁴ Закону про захист військовослужбовців](#), а також нормами [Порядку № 975](#). Вона становить (див. Таблицю):

Таблиця

Підстава	Розмір	
	у розмірах прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб	у гривнях в період з 01.01.15 р. по 30.11.15 р.
загибель (смерті) військовослужбовця під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням таких обов'язків ^[*]	500	609000
смерть військовослужбовця в період проходження військової служби або внаслідок захворювання чи нещасного випадку, що мали місце в період проходження такої служби ^[*]		

Підстава	Розмір	
	у розмірах прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб	у гривнях в період з 01.01.15 р. по 30.11.15 р.
внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час виконання обов'язків військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням таких обов'язків, чи встановлення інвалідності після звільнення з військової служби внаслідок указаних причин	250 – у разі встановлення інвалідності I групи	304500
	200 – у разі встановлення інвалідності II групи	243600
	150 - у разі встановлення інвалідності III групи	182700
встановлення військовослужбовцю інвалідності, що настала в період проходження ним військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням такої служби, або встановлення особі, звільненій з військової служби, інвалідності не пізніше ніж через три місяці після звільнення чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби	120 – у разі встановлення інвалідності I групи	146160
	90 – у разі встановлення інвалідності II групи	109620
	70 - у разі встановлення інвалідності III групи	85260
отримання військовослужбовцем поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання ним обов'язків військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності	70	85260
отримання військовослужбовцем строкової військової служби поранення (контузії, травми або каліцтва) у період проходження ним строкової військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності	50	60900

Особи, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги, передбаченої [ст.ст. 16 – 16⁴ Закону про захист військовослужбовців](#), можуть реалізувати його протягом трьох років з дня виникнення у них такого права.

Особи, які мають право на одноразову допомогу звертаються з документами в обласний військовий комісаріат (військовослужбовці — у військову частину). Остаточне рішення приймає Міністр оборони, після чого документи повертають в облвійськкомат (військову частину) для виплати допомоги. Остання відбувається в порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання МОУкоштів, передбачених на ці цілі.

Якщо говорити про учасників АТО з числа міліціонерів, то у результаті загибелі (смерті) працівника міліції, який перебував на службі в органах внутрішніх справ, під час виконання ним службових обов'язків сім'ї загиблого (померлого), його батькам та утриманцям виплачують одноразову грошову допомогу в розмірі 500-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб (ч. 3 [ст. 23 Закону про міліцію](#)).

У разі поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного працівнику міліції під час виконання ним службових обов'язків, яке призвело до встановлення йому інвалідності, він отримає одноразову грошову допомогу. Аналогічна виплата буде здійснена при встановленні інвалідності, що настала в період проходження служби в органах внутрішніх справ або не пізніше ніж через три місяці після звільнення зі служби чи після закінчення цього строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження служби в органах внутрішніх справ. Розмір цієї допомоги залежить від встановленої групи інвалідності: при I-й – 250-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб, при II-й – 200-кратний, при III-й – 150-кратний (ч. 6 [ст. 23 Закону про міліцію](#)).

Процедура та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності працівника міліції визначені нормами [Порядку № 707](#).

Коли ж йдеться про загибель (смерть) особи рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту під час виконання службових обов'язків, у т.ч. – і під час участі в АТО, сім'ї загиблого (померлого), а в разі її відсутності – його батькам та утриманцям виплачують одноразову грошову допомогу у розмірі десятирічного грошового забезпечення загиблого (померлого) за останньою посадою, яку він обіймав. У разі травми або поранення, заподіяного особі рядового чи начальницького складу служби цивільного захисту під час виконання службових обов'язків, а також пов'язаної з останніми інвалідності, залежно від ступеня втрати працездатності виплачують одноразову грошову допомогу у розмірі до п'ятирічного грошового забезпечення за останньою посадою (ст. 118 КЦЗ). Детальніше про це повідають норми [Порядку № 908](#).

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які документи потрібні для одержання одноразової грошової допомоги?

У разі загибелі (смерті) військовослужбовця слід подати:

- заяву кожної повнолітньої особи, яка має право на отримання допомоги, а в разі наявності неповнолітніх дітей — іншого з батьків про виплату допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- копію свідоцтва про смерть військовослужбовця (оригінал видають органи реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання);
- витяг із наказу про виключення загиблого (померлого) військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (надає військова частина);
- копію довідки органу реєстрації або відповідного житлово-експлуатаційного підприємства, організації чи органу місцевого самоврядування про склад сім'ї військовослужбовця, військовозобов'язаного чи резервіста;
- витяг із послужного списку особової справи про склад сім'ї військовослужбовця (видає військова частина);
- копія свідоцтва про шлюб — для виплати грошової допомоги дружині (чоловікові);
- копія свідоцтва про народження дитини — для виплати одноразової грошової допомоги дитині;
- копія свідоцтва про народження військовослужбовця — для виплати одноразової грошової допомоги батькам загиблого (померлого);
- копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;
- копії довідок про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного коду) на кожного члена сім'ї.

Окрім того, необхідно надати копії документів, що свідчать про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця. Для виплати одноразової допомоги сім'ям, загиблих під час проведення АТО це будуть копія лікарського свідоцтва про смерть та повідомлення військової частини про смерть військовослужбовця (його надсилають у військовий комісаріат за місцем проживання сім'ї).

У разі захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва) або встановлення інвалідності для отримання допомоги подають:

- заяву про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- копію довідки медико-соціальної експертної комісії про встановлення відсотка та причинного зв'язку втрати працездатності, або встановленої інвалідності (видає МСЕК);
- копію довідки військово-лікувальної комісії, свідоцтва про хворобу (видають медичні установи, де проводилось лікування);
- копію довідки командира військової частини про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва);

- витяг із наказу командира військової частини про виключення зі списків особового складу частини, а для військовослужбовців строкової військової служби — копія військового квитка (для звільнених із служби);
- копії сторінок паспорта отримувача одноразової допомоги з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;
- копія довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного коду) отримувача.

В обох випадках усі копії завіряють у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

РЕАБІЛІТАЦІЯ І ПРОТЕЗУВАННЯ УЧАСНИКІВ АТО

Який порядок забезпечення учасників АТО засобами реабілітації?

Для отримання технічних та інших засобів реабілітації слід звернутися за місцем зареєстрованого чи фактичного проживання до місцевого органу соцзахисту населення. Останній діятиме у складі райдержадміністрації чи виконкому місцевої ради. Зробити це може як сама особа, яка постраждала внаслідок АТО, незалежно від встановлення їм інвалідності, так й її законний представник. В указаний орган слід надати пакет документів, який озвучимо нижче.

Працівники органу соцзахисту населення повинні:

- надати ґрунтовну консультацію щодо забезпечення засобами реабілітації;
- ознайомити з каталогами таких засобів та переліком протезно-ортопедичних підприємств, які виконують індивідуальні заявки на безкоштовне виготовлення засобів реабілітації;

- видати направлення на забезпечення необхідними засобами реабілітації.

Заявник обирає вітчизняне протезно-ортопедичне підприємство. На останньому проведуть огляд учасника АТО та подальший супровід із наданням протезно-ортопедичної допомоги.

Увага, новація!

25.04.15 р. набрав чинності [Порядок № 221](#). Він передбачає спрямування бюджетних коштів на здійснення заходів щодо психологічної реабілітації постраждалих учасників АТО. За цим актом органи соцзахисту населення на місцях організують направлення учасників АТО згідно зі списками до підприємств, установ, організацій та закладів будь-якої форми власності, які здійснюють реабілітаційні заходи.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Які документи потрібні для отримання технічних та інших засобів реабілітації?

Перш за все, це, звісно, паспорт та довідка про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного коду). Заздалегідь приготуйте копії цих документів. Також знадобляться:

- рішення військово-лікарської комісії чи висновок лікарсько-консультативної комісії про потребу у забезпеченні необхідним виробом;
- витяг з наказу командира військової частини (начальника територіального підрозділу) або довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), видана командиром військової частини (начальником територіального підрозділу).

В останньому документі повинні бути відомості про участь в АТО.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Яка процедура встановлена для протезування та ортезування учасників АТО за кордоном?

[Порядок № 518](#) визначає процедуру протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в АТО та/або забезпеченні її проведення^[10] і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок.

МЗС та ДМС зобов'язані сприяти в оформленні у максимально короткі строки необхідних документів для виїзду за кордон учасників АТО, які втратили функціональні можливості кінцівок.

Згідно з указаним актом у разі відсутності в Україні технології виготовлення виробів підвищеної функціональності учасникам антитерористичної операції, які втратили функціональні можливості кінцівок, надають грошову допомогу для протезуванням та/або ортезуванням за кордоном. Відповідні кошти безготівково можуть перерахувати:

- закордонним юрособам, в яких буде здійснюватися протезування (ортезування) указаних осіб;
- на рахунок учасника АТО, який втратив функціональні можливості кінцівок, для оплати вартості проїзду, проживання та харчування його та супроводжуючої особи (у разі потреби) за кордоном.

При ДССВВ створена в якості консультативно-дорадчого органу експертна група з попереднього розгляду документів щодо відповідного питання. Саме вона **розглядає заяви учасників АТО (їх законних представників) щодо протезування (ортезування) учасника АТО виробами підвищеної функціональності, у тому числі за кордоном**. Ця ж група буде здійснювати і вибір закордонного надавача спеціалізованої допомоги та визначення розміру витрат, пов'язаних з протезуванням за межами країни.

Згідно з п. 2 [Порядку № 581](#), п. 5 [Положення № 933](#) для розгляду експертною групою питання щодо закордонного протезування слід надати до ДССВВ такий пакет документів:

- заяву учасника АТО (приклад її заповнення наведемо нижче – *див.* Зразок № 4);
- копію паспорта (іншого документа, що посвідчує особу);
- копію документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційного коду)^[11];
- направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, видане відповідно до [Порядку № 321](#)^[12];
- висновок військово-лікарської комісії про потребу у протезуванні (ортезуванні);
- витяг з історії хвороби;
- фото- та відеоматеріали кукси та наявного об'єму рухів.

Строк розгляду поданих документів не може перевищувати 25 робочих днів з дати їх отримання (надходження поштою). За результатами засідання експертної групи складають протокол та оформляють висновок. Саме в них зафіксують, у разі вирішення справи на користь заявника, рекомендацію на протезування останнього вітчизняним виробом підвищеної функціональності чи закордонним надавачем спеціалізованої допомоги (у тому числі в Україні). Якщо ж йдеться про протезування (ортезування) за кордоном, то експертна група доручить ДССВВ забезпечити подачу відповідних документів до Мінсоцполітики.

Право на отримання грошової допомоги на протезування (ортезування) однієї кінцівки за кордоном може бути використано учасником АТО, який втратив функціональні можливості кінцівок, лише один раз (абз. 2 п. 5 [Порядку № 581](#)). Розмір грошової допомоги від держави на закордонне протезування (ортезування) однієї кінцівки не може перевищувати 500 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня року, в якому комісією прийнято відповідне рішення. У 2015 р. ця сума становить 609 тис. грн.

Зразок № 4

Голові Державної служби України
в справах ветеранів війни
та учасників антитерористичної операції
Петренка Сергія Миколайовича,
місце реєстрації (проживання):
Житомирська обл., м. Бердичів,
вул. Романа Шухевича, буд. 38, кв. 21,
тел.: (091) 278-14-51

ЗАЯВА

Я, *Петренко Сергій Миколайович*, учасник антитерористичної операції, який утратив функціональні можливості кінцівок, прошу розглянути на засіданні експертної групи при Державній службі України в справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі — Служба) питання доцільності протезування (ортезування) за кордоном *ступні правої ноги* відповідно до висновку військово-лікарської комісії про потребу в протезуванні (ортезуванні) та на підставі направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації *від 01.03.15 р. № 287*.

Потребую (не потребує) допомоги супроводжуючої особи.

Мені повідомлено, що, відповідно до Порядку протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення (здійсненні заходів, пов'язаних із попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності) і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 518, право на отримання допомоги на протезування (ортезування) за кордоном може бути використане мною (учасником антитерористичної операції) лише один раз.

Мені надано роз'яснення стосовно обмежень державного фінансування вартості протезування (ортезування) за кордоном, а також, що в разі перевищення зазначеної вартості доплату різниці за протезування (ортезування) можна здійснити за рахунок власних коштів або інших не заборонених законодавством джерел шляхом перерахування відповідних коштів на спеціалізований рахунок Служби, відкритий у Державній казначейській службі України, для подальшого перерахування цих коштів закордонному надавачеві спеціалізованої допомоги.

Я зобов'язуюсь надати Службі протягом 10 робочих днів після повернення з-за кордону підтвердні документи для остаточного розрахунку.

Мене попереджено про відповідальність за подання документів, які містять завідомо неправдиві дані.

Я, відповідно до Закону України "Про захист персональних даних", даю згоду Службі на обробку моїх персональних даних та на поширення їх третім особам із метою здійснення перевірки наданої мною інформації.

Мені повідомлено про права, визначені вищевказаним Законом, мету збору даних про мене та подальше їх використання.

14.03.2015 р.

Петренко

Заяву та документи на ___ аркушах прийнято "___" _____ 20__ р. та зареєстровано за № _____.

Додатково для розгляду заяви необхідно подати до "___" _____ 20__ р. такі документи:

_____/_____/_____

_____ (підпис та прізвище відповідальної особи)

"Ознайомився(лась)"
(підпис заявника, законного представника)

Увага, зміни!

Із 10.07.15 р. завдяки урядовій [постанові № 465](#) [Порядок № 518](#) передбачає також можливість надавати постраждалим учасникам АТО грошову допомогу шляхом безготівкового перерахування коштів закордонним юрособам, у яких здійснюватимуть заміну приймальної гільзи (куксоприймача) та післягарантійний ремонт протезно-ортопедичного виробу підвищеної функціональності. Правом на отримання такої допомоги можна скористатися лише один раз.

Також установили, що учасника АТО, який утратив функціональні можливості кінцівок, під час первинного протезування **забезпечують у разі потреби лікувально-тренувальним протезом на строк, необхідний для формування кукси** (від одного до дванадцяти місяців).

Зверніть увагу: максимально дозволений розмір грошової допомоги на протезування (ортезування) однієї кінцівки за кордоном збільшили з 500 до **900 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб**, установленого на 1 січня року, у якому прийнято відповідне рішення. У 2015 р. ця сума становить 1096200 грн.

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

ПОХОВАННЯ УЧАСНИКІВ АТО

Які пільги на поховання загиблих військовослужбовців передбачає законодавство?

Військові формування, військовослужбовці яких загинули чи померли в період проходження військової служби, надають їх сім'ям і батькам допомогу в проведенні похорону і компенсують матеріальні витрати на ритуальні послуги та на спорудження пам'ятників у розмірах, встановлених Кабміном (абз. 1 ч. 4 [ст. 15 Закону про захист військовослужбовців](#), [ст. 15 Закону № 1102](#)).

Зараз відповідна компенсація військовим формуванням матеріальних витрат на ритуальні послуги та спорудження надгробків встановлена у розмірі 500 грн (п. 7 [Постанови № 829](#)). На сьогоднішній день соответствующая компенсация воинским формированиям материальных затрат на ритуальные услуги и сооружение надгробий установлена в размере 500 грн (п. 7 постановления № 829).

Водночас маємо ще й норму, за якою **безоплатно для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого, здійснюють поховання учасників бойових дій**. Витрати на таке поховання покривають за рахунок коштів місцевих бюджетів (п. "в" ч. 1, ч. 5 [ст. 14 Закону № 1102](#)).

Для оформлення безоплатного поховання померлого учасника бойових дій, оплату якого здійснюють за рахунок коштів місцевих бюджетів, замовник^[13] подає сільському голові або ритуальній службі свідоцтво про смерть померлого, копію посвідчення, що підтверджує віднесення особи померлого до зазначеної категорії (п. 3 [Переліку № 193](#)).

Тобто тут потрібно, щоб учасник АТО до моменту своєї смерті вже набув статус учасника бойових дій.

При підготовці використано нормативно-правові акти станом на 03.04.2015 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

Чи надають соцстрахівську допомогу на поховання у разі загибелі працівника, якого мобілізували та який загинув під час військової служби в ході АТО?

Указану допомогу призначають в разі настання страхового випадку, у даному випадку – смерті, у період роботи (включаючи і час випробування та день звільнення). Це вимога абз. 2 ч. 1 ст. 4 Закону № 2240. А, як вже говорилося, за працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігають місце роботи та посаду (ч. 3 [ст. 119 КЗпП](#), ч. 2 [ст. 39 Закону про військовий обов'язок](#)). Зверніть увагу – наведене правило працює щодо всіх мобілізованих, починаючи з 18.03.14 р., тобто ще з першої хвилі мобілізації.

Таким чином, оскільки за мобілізованим працівником залишається його робоче місце, а час виконання ним обов'язків з захисту Батьківщини потрапляє до стажу, у разі загибелі вояка родичі вправі отримати допомогу на поховання. Для цього близькі загиблого чи особа, яка здійснила поховання, пред'являють свідоцтво про смерть роботодавцю. Крім того, останньому потрібно надати копію зазначеного документа, довідку про смерть та заяву на отримання допомоги на поховання.

Працедавець, у свою чергу, подає до відповідного Фонду заяву-розрахунок на виплату допомоги за рахунок фондівських коштів. Після їх одержання підприємство чи установа, де працював до мобілізації загиблий учасник АТО, здійснить виплату.

Увага, зміни!

01.01.15 р. завдяки Закону України від 28.12.14 р. № 77-VIII Закон № 2240 втратив чинність. У свою чергу, надання допомоги на поховання тепер регулюють норми [Закону № 1105](#).

Відповідь оновлено станом на 10.07.15 р.

Редакція газети "Все про бухгалтерський облік"

ВИКОРИСТАНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

1. КЗпП — [Кодекс законів про працю України](#).
2. КЦЗ — Кодекс цивільного захисту України.
3. ПКУ — [Податковий кодекс України](#).
4. Закон про боротьбу з тероризмом — [Закон України "Про боротьбу з тероризмом" від 20.03.03 р. № 638-IV](#).
5. Закон про ветеранів війни — [Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22.10.93 р. № 3551-XII](#).
6. Закон про військовий обов'язок — [Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу" від 25.03.92 р. № 2232-XII](#).
7. Закон про захист військовослужбовців — [Закон України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20.12.91 р. № 2011-XII](#).
8. Закон про міліцію — [Закон України "Про міліцію" від 20.12.90 р. № 565-XII](#).
9. Закон про мобілізацію — [Закон України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" від 21.10.93 р. № 3543-XII](#).
10. Закон про оборону — [Закон України "Про оборону України" від 06.12.91 р. № 1932-XII](#).
11. Закон № 213 — [Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення" від 02.03.15 р. № 213-VIII](#).
12. Закон № 1058 — [Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03 р. № 1058-IV](#).
13. Закон № 1102 — [Закон України "Про поховання та похоронну справу" від 10.07.03 р. № 1102-IV](#).
14. Закон № 1603 — [Закон України "Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни" від 16.03.04 р. № 1603-IV](#).
15. Закон № 1961 — [Закон України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" від 01.07.04 р. № 1961-IV](#).
16. Закон № 2240 — [Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" від 18.01.01 р. № 2240-III](#).
17. Закон № 2262 — [Закон України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 09.04.92 р. № 2262-XII](#).
18. Закон № 3334 — [Закон України "Про житловий фонд соціального призначення" від 12.01.06 р. № 3334-IV](#).
19. Закон про вищу освіту — [Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.14 р. № 1556-VII](#).
20. Закон про відпустки — [Закон України "Про відпустки" від 15.11.96 р. № 504/96-ВР](#).
21. Закон про охорону дитинства — [Закон України "Про охорону дитинства" від 26.04.01 р. № 2402-III](#).
22. Закон про профтехосвіту — [Закон України "Про професійно-технічну освіту" від 10.02.98 р. № 103/98-ВР](#).
23. Закон № 1105 — [Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 23.09.99 р. № 1105-XIV](#).
24. Закон № 259 — [Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань мобілізації та соціального захисту громадян України, які підлягають](#)

[звільненню з військової служби під час особливого періоду або у зв'язку з оголошенням демобілізації" від 18.03.15 р. № 259-VIII.](#)

25. [Закон № 277 — Закон України "Про внесення змін до законів України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" та "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо освітніх гарантій для студентів, аспірантів та докторантів денної форми навчання" від 07.04.15 р. № 277-VIII.](#)

26. [Закон № 291 — Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо статусу осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України" від 07.04.15 р. № 291-VIII.](#)

27. [Закон № 324 — Закон України "Про внесення зміни до статті 19 Закону України "Про міліцію" щодо збереження грошового та інших видів забезпечення працівникам міліції, захопленим у полон або заручниками, або безвісно відсутнім" від 09.04.15 р. № 324-VIII.](#)

28. [Закон № 339 — Закон України "Про внесення зміни до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо посилення захисту прав дітей-інвалідів" від 21.04.15 р. № 339-VIII.](#)

29. [Закон № 413 — Закон України "Про внесення зміни до статті 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію"" від 14.05.15 р. № 413-VIII.](#)

30. [Закон № 425 — Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей, дітей, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для здобуття професійно-технічної та вищої освіти" від 14.05.15 р. № 425-VIII.](#)

31. [Закон № 426 — Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня соціального захисту окремих категорій ветеранів війни" від 14.05.15 р. № 426-VIII.](#)

32. [Закон № 433 — Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питань соціального захисту громадян України, які проходять військову службу під час особливого періоду" від 14.05.15 р. № 433-VIII.](#)

33. [Декрет про держмито — Декрет КМУ "О государственной пошлине" от 21.07.93 г. № 7-93.](#)

34. [Постанова № 1286 — постанова Верховної Ради України "Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час проведення антитерористичної операції на сході України" від 19.05.14 р. № 1286-VII.](#)

35. [Положення № 1153 — Положенням про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затверджене Указом Президента України від 10.12.08 р. № 1153.](#)

36. [Указ № 303 — Указ Президента України "Про часткову мобілізацію" від 17.03.14 р. № 303.](#)

37. [Указ № 480 — Указ Президента України "Про заохочення військовослужбовців — учасників антитерористичної операції" від 19.05.14 р. № 480/2014.](#)

38. [Порядок № 321 — Порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, затверджений постановою КМУ від 05.04.12 р. № 321.](#)

39. [Порядок № 413 — Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затверджений постановою КМУ від 20.08.14 р. № 413.](#)

40. [Порядок № 460 — Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі звільнення військовослужбовцям, призваним на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, затверджений постановою КМУ від 17.09.14 р. № 460.](#)

41. [Порядок № 518 — Порядок протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення \(здійсненні заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності\) і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок, затверджений постановою КМУ від 01.10.14 р. № 518.](#)

42. [Порядок № 707 — Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі \(смерті\) або інвалідності працівника міліції, податкової міліції, затверджений постановою КМУ від 12.05.07 р. № 707.](#)

43. [Порядок № 785 — Порядок виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян, затверджений постановою КМУ від 17.06.04 р. № 785.](#)

44. [Порядок № 908 — Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі \(смерті\), травми або поранення, захворювання чи інвалідності осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, затверджений постановою КМУ від 11.07.07 р. № 908.](#)

45. [Порядок № 975 — Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі \(смерті\), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні \(або перевірочні\) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, затверджений постановою КМУ від 25.12.13 р. № 975.](#)
46. [Порядок № 1445 — Порядок проведення безоплатного поховання померлих \(загиблих\) осіб, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, учасників бойових дій і інвалідів війни, затверджений постановою КМУ від 28.10.04 р. № 1445.](#)
47. [Порядок № 1923 — Порядок надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями, затверджений постановою КМУ від 18.10.99 р. № 1923.](#)
48. [Постанова № 24 — постанова КМУ "Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичних операцій" від 31.01.15 р. № 24.](#)
49. [Постанова № 111 — Постанова № 111 — постанова КМУ "Питання грошового забезпечення військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період" від 09.04.14 р. № 111.](#)
50. [Постанова № 271 — Постанова № 271 — Постанова КМУ "Про заохочення осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ — учасників антитерористичної операції" від 17.07.14 р. № 271.](#)
51. [Постанова № 829 — постанова КМУ "Про грошове забезпечення військовослужбовців" від 22.05.2000 р. № 829.](#)
52. [Постанова № 483 — постанова КМУ "Про сприяння індивідуальному житловому будівництву за рахунок надання державного довгострокового пільгового кредиту" від 26.06.93 р. № 483.](#)
53. [Постанова № 656 — постанова КМУ "Про встановлення щомісячної державної адресної допомоги до пенсії інвалідам війни та учасникам бойових дій" від 28.07.10 р. № 656.](#)
54. [Правила дорожнього руху — Правила дорожнього руху, затверджені постановою КМУ від 10.10.01 р. № 1306.](#)
55. [Порядок № 200 — Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням, затверджений постановою КМУ від 31.03.15 р. № 200.](#)
56. [Порядок № 221 — Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо психологічної реабілітації постраждалих учасників антитерористичної операції, затверджений постановою КМУ від 31.03.15 р. № 221.](#)
57. [Порядок № 348 — Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво \(придбання\) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов, затверджений постановою КМУ від 20.05.15 р. № 348.](#)
58. [Постанова № 425 — постанова КМУ «Про внесення змін до Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення» від 04.06.15 р. № 425.](#)
59. [Розпорядження № 1053 — розпорядження КМУ "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких здійснювалася антитерористична операція" від 30.10.14 р. № 1053-р.](#)
60. [Розпорядження № 1085 — розпорядження КМУ "Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження" від 07.11.14 р. № 1085-р.](#)
61. [Інструкція № 328 — Інструкція про порядок та умови виплати військовослужбовцям Збройних Сил України винагороди за розшук, підняття, розмінування та знешкодження вибухових предметів, затверджена наказом Міноборони України від 22.05.14 р. № 328.](#)
62. [Положення № 200 — Положення про комісії Міністерства оборони України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, затверджене наказом Міноборони України від 07.05.15 р. № 200.](#)
63. [Положення № 59/82/129 — Положення про порядок надання державного довгострокового пільгового кредиту індивідуальним забудовникам, затверджене наказом Мінфіну України, Мінекономіки України, Мінбуду України від 05.07.94 р. № 59/82/129.](#)
64. [Положення № 933 — Положення про експертну групу з попереднього розгляду документів щодо протезування \(ортезування\) учасників антитерористичної операції, які втратили функціональні можливості кінцівок, затверджене наказом Мінсоцполітики України від 24.11.14 р. № 933.](#)
65. [Порядок № 49 — Порядок та умови виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам, механізм підтвердження виконання окремих завдань під](#)

час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду, затверджений наказом Міноборони України від 02.02.15 р. № 49.

66. **Порядок № 114** — Порядок ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції, затверджений наказом Мінсоцполітики України від 06.02.15 р. № 114.

67. **Правила № 266/222/363** — Правила приймання до ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, затверджені наказом Міносвіти України, Міноборони України, Держкомкордону від 26.07.99 р. № 266/222/363.

68. **Правила № 1196** — Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України, затверджені наказом Мінтрансв'язку України від 27.12.06 р. № 1196.

69. **Наказ № 33** — наказ Антитерористичного центру при Службі безпеки України "Про визначення районів проведення антитерористичної операції та термінів її проведення" від 07.10.14 р. № 33/6/а.

70. **Перелік № 193** — Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затверджений наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.03 р. № 193.

71. **Положення № 368** — Положення про комісію Міністерства внутрішніх справ України з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій працівників органів внутрішніх справ України, затверджене наказом МВС України від 01.04.15 р. № 368.